

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.377/2019/5.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke
. Krecsik Eldoróda előadó bíró
. Feleky István bíró
Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. május 23.
Az ügy tárgya: rablás büntette
Terhelt(ek): ...
Elsőfok: Járásbíróság, 2018. szeptember 7., nyilvános tárgyalás, 16.B.217/2018/22. számú ítélete
Másodfok: Törvényszék, 2019. február 25., nyilvános ülés, 7.Bf.763/2018/9. számú ítélete
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: ... terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a Kazincbarcikai Járásbíróság 16.B.217/2018/22. számú ítéletét, illetőleg a Miskolci Törvényszék mint másodfokú bíróság 7.Bf.763/2018/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Kazincbarcikai Járásbíróság a 2018. szeptember 7. napján meghozott és kihirdetett 16.B.217/2018/22. számú ítéletében ... terheltet bűnösnek mondta ki
- rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont].
- [2] Ezért őt 5 év börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 5 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.
- [3] Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott

szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendelte. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből legkorábban annak kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

- [4] Rendelkezett a magánfél által előterjesztett polgári jogi igényről, a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [5] Az ítélet ellen a terhelt és védője által enyhítésért bejelentett fellebbezés okán másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2019. február 25. napján meghozott és kihirdetett 7.Bf.763/2018/9. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta:
... terhelt szabadságvesztés büntetését 3 év 8 hónapra enyhítette.
- [6] A megítélt kártérítéssel kapcsolatos rendelkezéseket mellőzte. Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összegét pontosította.
- [7] Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] A jogerős ítéleti tényállás szerint ... terhelt ... területén élő hajléktalan, hasonlóan tanú 7sértetthez és tanú lhoz.
- [9] 2018. április 8. napján a reggeli órákban ... terhelt és tanú 1a ... út mögötti játszótér egyik padján italoztak, amikor a terhelt odament az éppen arra járó és feléjük közeledő tanú 7sértetthez. ... terhelt szó nélkül kivette tanú 7 válltáskájából az abban lévő 1 literes flakonos bort, majd azzal visszament a padhoz, ahová a sértett is követte őt. tanú 7sértett a bor elvételét nem sérelmezte, és azt a padnál a terhelttel és tanú 1-elegyütt közösen fogyasztották el. ... terhelt a bor elfogyasztását követően arra kérte tanú 7sértettet, hogy adjon még neki pénzt borra. tanú 7sértett elővette a táskájában lévő pénztárcáját és azt kinyitotta. A terhelt a tárcában lévő aprópénzt azt felmarkolva magához vette, majd a pénzt azzal nyújtotta át tanú 1nek, hogy vásároljon még egy flakon 2 literes bort. tanú 1elment a közeli dohányboltba, ahonnan egy 2 literes flakonos borral tért vissza.
- [10] A terhelt, tanú 7 sértett, valamint tanú 1folytatták az italozást és ennek során - mielőtt a náluk lévő bor elfogyott volna - ... terhelt felszólította tanú 7sértettet, hogy menjen a közeli dohányboltba, és vásároljon még egy flakon bort. tanú 7azt válaszolta, hogy már nincs több pénze, mire az ittas állapotban lévő ... terhelt agresszívvé vált, „add ide a pénzt, vagy meghalsz” kijelentést téve oldal irányból „visszakézből” erőteljesen arcon ütötte a sértettet, melynek hatására a sértett orrából eleredt a vér. ... terhelt folyamatosan követelte a pénzt a sértettől, aki a fenyegetés, valamint a bántalmazás hatására a nála lévő válltáskából kivette a pénztárcáját, melyet a terhelt rögtön kikapott a kezéből, és abból magához vette a benne lévő 2.000 forintos címletű bankjegyet. Ezt követően a terhelt „mit sírsz kutya” kijelentést téve a pénztárcát visszadobta a sértett felé, majd távozott a helyszínről. ... terhelt a közelben lévő kisboltban a sértettől elvett pénzösszeg egy részét élelmiszerre költötte.
- [11] A nyomozó hatóság a terhelttől 370 forint készpénzt - 1 db 100 forintost, 4 db 50 forintost, 1 db 20 forintost, 4 db 10 forintos,

és 4 db 5 forintost - foglalt le, valamint lefoglalta a terhelt által vásárolt 1 csomag ... terefere kakaós kekszet, 1 db 75 grammos privát csemege szalámit és 1 db lekváros buktát, összesen 717 forint értékben.

- [12] A nyomozó hatóság a lefoglalás megszüntetését követően az élelmiszereket és a készpénzt - melynek összértéke 1.087 forint - a sértettnek kiadta. Az okozott kár részben megtérült. A meg nem térült kár összege 913 forint. tanú 7sértett polgári jogi igényt terjesztett elő.
- [13] tanú 7sértett a terhelt bántalmazása következtében az arc zúzódását, valamint az orr duzzadásával járó sérülést szenvedett el, mely sérülések maradandó fogyatékoság és súlyos egészségromlás visszahagyása nélkül 8 napon belül gyógyulnak.

II.

- [14] A jogerős ügydöntő határozat ellen ... terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt a bűnösségének az anyagi jogszabály megsértésével történt megállapítása miatt, valamint eljárási szabálysértési okra hivatkozva.
- [15] Kifogásolta egyrészt, hogy ügyében előkészítő ülés (Be. 499. §) megtartására nem került sor, ami joghátrányt eredményezett számára. Másrészt felülvizsgálati indítványa szerint az első- és másodfokon eljáró bíróságoknak a jogi minősítést megalapozó következtetése téves, cselekménye nem rablásnak, hanem garázdaságnak minősül, ezért a vele szemben kiszabott büntetés törvénysértő. Az előadottak szerint a garázdaság bűncselekményében a bűnösségét elismeri. (Megjegyzi a Kúria, hogy nyilvánvaló félreértés okán a másodfokú bíróság által hozott ítélet kapcsán arra hivatkozik, hogy abban cselekményét garázdaságnak minősítették, holott a másodfokú eljárásban a minősítés érintetlenül hagyása mellett kizárólag a kiszabott büntetés enyhítésére került sor.)
- [16] Minderre tekintettel a felülvizsgálati eljárás lefolytatását indítványozta.
- [17] A Legfőbb Ügyészség BF.481/2019/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.
- [18] Indokolása szerint a terheltnek az a hivatkozása, hogy előkészítő ülés tartására nem került sor, nem tartozik a felülvizsgálatot megalapozó eljárási okok közé. A felülvizsgálati indítvány anyagi jogszabálysértést érintő része tekintetében pedig úgy nyilatkozott, hogy a megállapított tényállás mellett a minősítés törvényes, a kiszabott büntetés pedig a törvényes büntetési tételkereten belüli.
- [19] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a támadott határozatokat ... terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

1.

- [20] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen eljárva bírálta el.
- [21] A megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésére figyelemmel a megtámadott részében, a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdésre tekintettel vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott - és az indítványozó által nem hivatkozott - esetleges eljárási szabálysértéseket is.
- [22] Ennek keretében a felülvizsgálati indítványban előterjesztetteket részben törvényben kizártnak, érdemében alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát alaposnak találta.
- [23] A felülvizsgálat a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás alapul vételével vehető igénybe.
- [24] A törvény tételesen megjelöli azokat az esetköröket, amikor helye van a rendkívüli jogorvoslatnak. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [25] A Be. 650. § (2) bekezdése deklarálja a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás támadásának kizártságát.
- [26] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].
- [27] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [28] Minderre tekintettel azt, hogy történt-e az ügyben büntető anyagi jogsértés, a Kúria kizárólag az ítéletben rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja.
- [29] Megjegyzi a Kúria, hogy a tényálláshoz kötöttség olyannyira szigorú szabály, hogy a felülvizsgálati eljárásban a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálendő el abban az esetben is, ha a tényállás hiányos, nem kellően felderített és ellentétes az iratok tartalmával (BH 2004.102.), másként fogalmazva: a felülvizsgálati eljárásban az alapügyben megállapított tényállás az irányadó, függetlenül attól, hogy az adott tényállás megalapozott-e vagy sem (BH 2016.264., BH 2010.324.). Ennek hangsúlyozása pusztán elvi jellegű, hiszen a

Kúria nem vizsgálhatja, hogy az alapítélettel megállapított tényállás szenved-e valamiféle hiányosságban.

- [30] Eljárási szabálysértés vizsgálatára is csak akkor kerülhet sor, ha az a büntető eljárási törvényben kimerítően felsorolt, felülvizsgálati eljárást megalapozó eljárási szabálysértések között szerepel. Ezért azokat az indítványokat, illetőleg az indítványok azon részeit, amelyekben nem felülvizsgálati okra, vagy a tényállásban nem szereplő tényekre hivatkoznak, érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.
- [31] Ugyancsak változatlanok a revízió korlátaira vonatkozó szabályok. A Kúria csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott keretek között bírálja felül a megtámadott határozatot. A jogalkotó a rendkívüli jogorvoslati eljárásban csak a legsúlyosabb anyagi és eljárásjogi törvénysértések esetében biztosít lehetőséget a jogerő feloldására, a jogerős ügydöntő bírósági határozatok megváltoztatására.
- [32] A Kúria mindezekre tekintettel a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett a felülvizsgálati indítványban megjelölt, illetve tartalmában hivatkozott Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára - a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt került sor törvénysértő büntetés kiszabására - okból bírálta felül.
2.
- [33] A Kúria ... terheltnek a felülvizsgálati indítványa az alábbi indok alapján részben törvényben kizárt.
- [34] A Kúria a jogszabályban [Be. 649. § (1)-(5) bekezdés] tételesen meghatározott felülvizsgálati okokra utalással megállapítja, hogy a törvény szerint felülvizsgálatnak - eljárási szabálysértés címen is - kizárólag a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye akkor, ha a bíróság határozatának meghozatalára az eljárási törvényben meghatározott eljárási szabálysértéssel kerül sor.
- [35] Az előkészítő ülés (Be. 499. §) megtartásának elmaradása eljárási szabálysértést a büntető eljárási törvény abszolút eljárási szabálysértésként [Be. 608. § (1) bekezdése] nem nevesíti.
- [36] Ebből is következik, hogy a terheltnek ez a kifogása nem képez abszolút eljárási szabálysértést, csupán ún. relatív eljárási szabálysértést, ami felülvizsgálat tárgyát nem képezheti.
- [37] Ezért ez a megjelölt ok a felülvizsgálat lefolytatását nem alapozta meg.
3.
- [38] A terhelt felülvizsgálati indítványában - annak tartalma szerint - jogalapként a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozott. Eszerint felülvizsgálatnak van helye akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki a bíróság törvénysértő büntetést. A felülvizsgálati indítvány azt sérelmezi, hogy az első- és másodfokú bíróság jogerős ítéletében a sértett sérelmére elkövetett cselekményt garázdaság helyett tévesen minősítette

rablás büntettének. Ezért a vele szemben kiszabott büntetés is törvénysértő.

- [39] A Kúria e körben a terhelt felülvizsgálati indítványát nem találta alaposnak.
- [40] Mindenekelőtt azt rögzíti, hogy a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott rablás büntettét az követi el, aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.
- [41] A következetes ítélkezési gyakorlat szerint a rablás tényállásában szereplő erőszak alatt személy ellen irányuló olyan fizikai erő kifejtését kell érteni, amely fizikai ráhatás alkalmas arra, hogy a megtámadott személy fizikai ellenállását leküzdje. A rablási erőszaknak lenyűgöző erejűnek, akaratot bénítóan, olyannak kell lennie, amely alkalmas a sértett akaratának a megtörésére. Az ilyen fokú erőszak nem teszi lehetővé, hogy a megtámadott az ellenállás és az engedelmesség között választhasson. Arra kényszerül, hogy a dolog elvételét tűrje.
- [42] A rablás bűncselekményének a szabályozásában a Csemegi Btk. megalkotása óta érdemi változás nem történt. Ugyanazokat az elkövetési magatartásokat ugyanazokkal az indokokkal rendeli büntetni a ma hatályos Btk., mint annak idején az első büntető törvénykönyvünk.
- [43] Ezért a rablási erőszak értelmezésére a jogirodalomban és a joggyakorlatban már több mint száz éves tapasztalat áll rendelkezésre.
- [44] A rablás csak oly dologelvétel lehet, amely a személy részéről jövő vagy jöhető ellenállás kizárásával megy végbe. Nyilvánvaló, hogy a rabláshoz oly erőszak kívántatik meg, amely a sértett akaratát teljesen lenyűgözi, oly fokú, amely alkalmas arra, hogy a sértettet a dologelvétel tűrésére vagy a követelt dolog haladéktalan átadására kényszerítse. Az elkövető tehát olyan erőszakot alkalmaz, amely ellen a sértett nem képes védekezni.
- [45] A Kúria rámutat arra is, hogy ugyancsak következetes a gyakorlat a tekintetben is, hogy az erőszak nem önmagában, hanem a sértetthez való viszonylatában lehet akaratot megtörő. Nincs tehát abszolút értelemben vett erőszak, mert az erőszak mindig relatív. A terhelt és a sértett viszonylatában értékelendő valamely erőszak olyannak, amely kizárja vagy nem zárja ki a sértett ellenállását.
- [46] Jelen ügyben az történt, hogy a terhelt erőszakkal, valamint az élet elleni közvetlen fenyegetéssel vette el a sértett 2000 forintját. Azért, hogy a pénzt megkapja a sértettől, ennek érdekében olyan erővel ütötte őt arcon, hogy ennek hatására a sértett orrából eleredt a vér, emellett úgy fenyegette, hogy „add ide a pénzt, vagy meghalsz”.
- [47] A Kúria a rablás fentiekben kifejtett törvényi tényállási elemeire, minősítési szempontjaira figyelemmel azt állapította meg, hogy a terhelt által elkövetett cselekmény maradéktalanul kimerítette a rablás bűncselekményének törvényi tényállást. A terhelt által

személy ellen alkalmazott erőszak, valamint élet elleni közvetlen fenyegetés készpénz eredményes megszerzése érdekében történt, ekként ez a személy elleni erőszakkal végrehajtott rablás fel sem vetheti a cselekmény garázdasággkénti minősülését.

- [48] A Kúria tehát megállapította, hogy a jogerős határozatban a terhelt cselekményének jogi minősítésére a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül, törvényesen került sor.
- [49] Mindebből egyértelműen következik, hogy a terhelt által támadott cselekményben a bűnösségének megállapítása és a cselekményének jogi minősítése során az eljáró bíróságok nem sértették meg a büntető anyagi jog szabályait.
- 4.
- [50] A terhelt felülvizsgálati indítványa a jogerősen kiszabott büntetés enyhítésére is irányult. A büntetés revíziójára azonban csak akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályainak megsértése miatt került sor törvénysértő büntetés kiszabására. Miután a felülvizsgálati indítvánnyal támadott minősítés törvényes, és más anyagi jogszabálysértés sem történt, a kiszabott büntetést a Kúria nem vizsgálhatta. A terhelt felülvizsgálati indítványa e kérdésben tehát törvényben kizárt (BH 2005.337.).
- [51] Minderre figyelemmel a Kúria - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a támadott határozatokat - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - ... terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [52] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye fellebbezésnek. Felülvizsgálatát kifejezett rendelkezéssel a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig rögzíti, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. május 23.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, Dr. Feleky István s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő

